

Necip Ali Küçüka (1892-1941)

Necip Ali (Küçüka) 1892'de Denizli'nin Çayırbaşı (şimdi Çaybaşı adıyla anılan) mahallesinde doğar. Babası kereste ticareti ile uğraşan Küçükağazâdelerden Ali Bey, etrafça tanınan köklü ailelerdendir. Necip Ali ve kendisinden 19 yaş küçük olan diğer erkek kardeşi Ferit Ali de babalarının ismi olan "Ali"yi, âdet üzerine ikinci isimleri olarak alırlar. Ailenin ilk çocuğu olan Necip Ali'nin en küçük kardeşi Ferit Ali'den başka Nadire ve Saadet isimlerinde iki kız kardeşi daha vardır. [Soyadı Kanunu](#)'nun yürürlüğe girdiği ve herkesin soyadı almaya başladığı 1934 yazında Necip Ali, soyadı olarak önce aile ismi "Küçükağa"yı tercih eder. Ancak Atatürk'ün ona bir karşılaşma da "Biz ağalığı kaldırmadık mı?" anlamındaki sorusu üzerine, söyleniş olarak yakın ama içinde "ağa" sözcüğünün geçmediği "Küçüka", soyadı olarak kabul edilir.

İlköğrenimini çocukluğunun geçtiği mahallesindeki Çayırbaşı Mektepte aldığı bilinen Necip Ali, 1909 yılında yaşadığı şehrin tek lisesi olan Denizli İdadisinden mezun olur. İstanbul Darülfünunda hukuk öğrenimi görmek için İstanbul'a gelir. Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı 1914'te Necip Ali İstanbul Hukuk'un son sınıfındadır fakat çok geçmeden bu savaşa çağrılır ve okulundan mezun olamadan Kafkas Cephesi'nde Birinci Kafkas Kolordusu kıtalarında ve karargâhında yer alır. Dört yıl süren savaş yıllarında bu cephede nakliye zabiti olarak çeşitli görevler alır.

Seferberlik sona erip Denizli'ye geldiğinde, bu kez İzmir'in Yunanlılar tarafından 15 Mayıs 1919'da işgal edildiği haberiyle karşılaşır. Yunan işgaline karşı tepki veren ilk beldelerden biri olan Denizli'de çok geçmeden Müftü Ahmet Hulûsi Efendi'nin başkanlığında örgütlenen Kuvâ-yı Milliye hareketi içinde Necip Ali de faal olarak yerini alır. İzmir'in işgalinden on gün sonra oluşan "Denizli Heyet-i Milliyesi", cephelere gönüllü toplanmasında ve yardım gönderilmesinde, çevre il ve ilçelerde millî teşkilatlanmayı teşvik etmesinde önemli roller üstlenir.

Erzurum Kongresi'nden çıkan kararlarda, bütün ülkeyi kapsayacak ve tüm cemiyetleri bir çatı altında toplayacak Sivas'taki kongreye her ilden temsilci isteyen Mustafa Kemal Paşa'nın çağrısıyla Necip Ali'nin siyasî hayatının ilk safhası başlar. Hukuk öğrencisi olarak öne çıkan Necip Ali, [Sivas Kongresi](#)'ne katılmak üzere memleketi Denizli'den seçilen üç murahhastan biri olur.

4 Eylül 1919'da açılan kongrenin yapılacağı yer olan Sivas Sultanisi'nde, M. Kemal Paşa'ya ayrılan odanın önünde, Necip Ali'nin içinde olduğu Denizli delegeleri M. Kemal Paşa'yla karşılaşır. M. Kemal Paşa'nın onlara rast gelmesi ile kendilerini takdim ederler, ona bölgedeki heyet-i milliyeler ve Aydın Cephesi hakkında bilgiler verirler. İşte bu anda, M. Kemal Paşa'nın, onlara "Sizlerin Aydın Kuvâ-yı Milliye cephesinde patlattığınız silah sesleri Versay Sarayını çınlattı" biçimindeki iltifatkâr sözleri kayıtlara geçer.

Necip Ali'nin [Sivas Kongresi](#) üyeleri içinde dikkat çekişi, kongrede gündeme geçilmeden öncedir. Kongrede önerilen ve tartışmaları üç gün boyunca süren tekliflerden biri, kongrenin herhangi bir partinin faaliyeti olmadığı, özellikle İttihat ve Terakki Fırkası'yla hiç bir ilgisinin bulunmadığının yeminle teyit edilmesidir. [Sivas Kongresi](#)'nin hiçbir partiye dayanmaması ve amacının sadece Türk vatanını kurtarmak olması gerektiği fikrini işleyenlerin başında Necip Ali Bey gelir. "Biz ne İttihatçı, ne de İ'tilafçı'yız, ne şu ne de öteki fırkanın elemanlarıyız. Böyle dahi olsak bu sakaf [çatı] altında yalnız vatanı kurtarma gayret-i milliyesi ile hemfikir olarak toplanmış olan insanlarız. Vatan kurtuluncaya kadar her türlü partililik fikrinden ve telâkkisinden uzak ve birbirimize omuz vermiş olarak yalnız istihlâs-ı memleket [ülkenin kurtuluşu] ve millet için çalışacağız ve bütün vatandaşları, aralarındaki her türlü siyasî ihtilâfı durdurarak yalnız büyük ve millî gaye üzerinde hedef istikametinde buluşturup birleştireceğiz". Nitekim kongreye gelenlerin çoğunluğu İttihatçı olmadıklarını ve başka bir partinin hizmetine amade olmayacaklarını hazırladıkları yemin metniyle kabul ederler.

Kongre sürecinde Afyonkarahisar delegesi Kesrîzade Sıtkı Bey ile birlikte Osmanlı yönetimini yok sayarak Anadolu'da yeni bir hükümet kurulması teklifini yazılı olarak kongre binasının koridorunda M. Kemal Paşa'ya iletirler. M. Kemal Paşa'nın bu teklife cevabı, henüz buna hazır olunmadığı ve önceliğin ülkenin işgalden kurtarılması gerektiğidir. [Sivas Kongresi](#)'nin sona erdiği 11 Eylül 1919 tarihinde delegelerin çoğunluğunca seçilen 15 kişilik Temsil Heyeti içinde Necip Ali'nin ismi de yer alır.

Mütareke İstanbul'unda Meclis-i Mebusanın toplandığı tarihlerde Necip Ali, kimliğini gizleyerek İstanbul'a gider ve seferberlik çağrısıyla yarım bırakmak zorunda kaldığı hukuk öğrenimini, verdiği son sınıf sınavlarıyla bu sırada tamamlar ve nihayet diplomasını alır.

Ankara'da Büyük Millet Meclisi açıldığı sırada Necip Ali Denizli'deki 57. Fırkada görev alır. Bir müddet için terhis edildiğinde, hukuk mezunu olarak ilk işini Denizli'de mahkeme azası olarak yapar ve memuriyetini yaklaşık bir sene boyunca sürdürür. Sarayköy "müddeiumumiliğine" (savcılığına) tayin edildikten kısa bir zaman sonra da yeniden silâh altına alınır. Bu kez görevinin yeri, İkinci Fırka Erkânı Harbiyesi ve Birinci Ordu İstihbarat Şubesi Üçüncü Kısım Amirliği'dir. Kumandanı Nurettin Paşa olan Haberalma Şubesi'nde askerî görevini yedek subay olarak yapan Necip Ali, bu sırada Millî Mücadele'ye muhalif gazete Peyam-ı Sabah'ın yazarı Ali Kemal'in yargılanmak üzere 6 Kasım 1922 tarihinde İstanbul'da tutuklandıktan sonra Ankara'ya götürülürken, İzmit'teki ordu karargâhındaki ilk sorgusunu yapar.

Necip Ali, terhis edilmeden önce, II. TBMM Dönemi için 8 Temmuz 1923'te yapılan genel seçimlerde Denizli'den milletvekili seçilir ve ölümüne kadar (III., IV., V. ve VI. dönem) milletvekilliğini sürdürür. Necip Ali'nin 18 yıl sürecek milletvekilliği, VI. TBMM döneminin ikinci yılında ölümüyle sona erer.

Necip Ali'nin ilk sıralar Meclisteki görevi, Lâyiha Encümeni (Tasarı Komisyonu) ve Nizâmname-i Dâhilî Encümeninde (İç Tüzük Komisyonu), görevi görüşmelerin tutanak özetini düzenlemek olan kâtipliktir. Aynı zamanda çeşitli komisyonlarda (İktisat, Ziraat, Kitaplık) üyeliklerinde bulunan Necip Ali'nin en son içinde yer aldığı ve görevini uzunca süre sürdürdüğü komisyonlar, Anayasa ve Adliye Komisyonlarıdır. Görevi, kendisine gelen tasarı ve teklifleri

inceleyerek görüş bildirmek olan komisyonlarda üyeliklerde bulunan Necip Ali, milletvekilliğinin ilk yılından itibaren TBMM'nin çalışmasını ve işleyişini yakından tecrübe eder.

1 Kasım 1927'de açılan III. TBMM döneminde Kâzım Özalp Paşa'nın meclis başkanı olduğu başkanlık divanına dört kâtip üyeden biri olarak Necip Ali Bey de seçilir. İki seneden az süren kâtip üyeliğinde Necip Ali'nin görevi, zabıtların tutulmasını kontrol etmek, genel kurulda evrak okumak, yoklama yapmak, oyları saymak gibi TBMM İç Tüzüğü'nün gereklerini yapmaktır. Ancak, Tefik Kâmil Bey'in 25 Nisan 1929'da istifa etmesi üzerine boşalan idare amirliğine, bu yeni görevini yaklaşık dört sene sürdürecektir. İdare amiri olarak da Necip Ali, düzen ve sükûnun sağlanması, görüşmelerde serbestliğin ve açıklığın sağlanması, kolluk işlerinin yürütülmesi gibi işlerde talimatlara uygun olarak Meclis Başkanına yardımcı olur. Necip Ali'nin TBMM Genel Kurulunda yaptığı konuşma sayısı da sayılıdır; milletvekilliğinin ilk döneminde hiç konuşma yapmayan Necip Ali, 1927-1931 devresinde bir, 1931-1935 devresinde üç, 1935-1939 devresinde de dokuz konuşma yapmıştır.

Necip Ali Bey, Cumhuriyetin kuruluşundan sonra önemli görevler üstlenir. Onun devlet seçkinleri içindeki konumunu ve politik çizgisini iyice belirleyecek olan görevi de 1925-1927 yılları arasında Ankara İstiklal Mahkemesi'nde savcılık yapmasıdır. Şeyh Sait İsyanı'ndan sonra İsmet Paşa Hükümetinin güvenoyu aldığı gün, yani 4 Mart 1925'te ülkede huzur ve güveni sağlamaya yönelik çıkarılan Takrir-i Sükûn Kanunu ile [İstiklal Mahkemeleri](#)'nin yeniden kurulmasına karar verilmiştir. Bundan üç gün sonra da kurulacak iki (1-İsyan Bölgesi, 2-Ankara) İstiklal Mahkemesinin üyeleri TBMM tarafından seçilir. Sıkıyönetim dışında kalan yerlerde işlenen siyâsî ve asayiş suçlarına bakmak üzere kurulan Ankara İstiklal Mahkemesi'nin başkanlığına Afyon Milletvekili Ali (Çetinkaya) Bey; üyeliklerine ise Antep Milletvekili Ali (Kılıç) Bey, Rize Milletvekili Ali (Zırh) Bey seçilmiştir. Mahkemenin savcılığına getirilmesine rağmen, ailesinin rahatsızlığı dolayısıyla 21 Mart'ta istifa eden İzmir Milletvekili Necati (Uğural) Bey'in yerine, ertesi gün Denizli Milletvekili Necip Ali (Küçük) Bey seçilir. Daha sonra "Dört Aliler" olarak ün kazanacak ve görevi iki yıl sürecek bu mahkemenin çalışmaları daha çok saltanat ve hilafeti yeniden ihyâ etmeye yönelik faaliyetlerin bertarafına odaklanır.

Necip Ali, İstiklal Mahkemesindeki görevinden sonra Meclis'te kâtiplik, idare amirliği ve komisyonlarda üyelik yapar; bu arada kitaplara yönelir. Mütalaa ettiği hukuk teorileri ile uğraşısı, onu 1931'de "Kadın Hukuku" adlı kitabı yayımlamasına kadar götürür. 1937'de basılan, yine içinde kısmen teorisini tartıştığı diğer kitabı da "Çocuk Hukuku" başlığını taşır. Bundan başka Necip Ali, başta Ulus ve Ülkü olmak üzere bazı ulusal gazete ve dergilerde teorik yaklaşımlar getiren güncel yazılar kaleme alır. 1932'de başlayan ve iki yıl kadar sürecek Halkevleri yöneticiliğini üstlendiğinde de kendisini düzenli olarak Halkevlerinin çalışmaları ve inkılâp ideolojisi hakkında yazmaya verir. Diyebiliriz ki 1930'lu yıllar onun yazın hayatının en verimli devresidir.

Hukukta nazariyelerle uğraşacak kadar teknik formasyonunun yeterli olması ve Fransızca'ya, çeviri yapabilecek derecedeki hâkimiyeti Necip Ali'ye yurt dışı temsil görevleri getirir. Amacı dünya genelinde barışı tesis etmek ve devletlerarası ilişkilerde beliren sorunlara hakem kurulu işlevi görerek çözüm getirmek, nihayetinde bağlayıcı olmayan öneriler sunmak ve belli aralıklarla konferanslar yapmak olan Uluslararası Parlamentolar Birliği'nin Türk Grup Başkanlığına getirilir. Türk Parlamenterler Grubu 25 Mayıs 1932'de 21 milletvekilinin katılımı ile kurulmuş ve aynı gün yapılan toplantıda grup üyelerinin seçimi ile Necip Ali gruba başkan olmuştur. Necip Ali, ayrıca, kuruluşu Birinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar geriye giden ve amacı Avrupa'daki benzer partiler arasında işbirliği sağlamak olan Radikal ve Benzeri Demokratik Partilerin Uluslararası Birliği'nin Sofya'da 12-14 Ağustos 1933 tarihlerinde yapılan 9. kongresinde

Türkiye'yi gözlemci sıfatıyla temsil eder.

Necip Ali'nin, amacı Türk hukukunun her yönden gelişmesine katkıda bulunup daha etkin duruma gelmesine çalışarak Türk milletine hizmet etmek olan ve 1934'te "Hukukçular Cemiyeti" olarak kurulup, 1935 yılının sonunda da "Hukuk İlmini Yayma Kurumu" adını alan kuruma üyeliği ölümüne kadar devam eder. Nitekim Necip Ali, hukuk nosyonunu ve dış politikaya bakışını birleştirebildiği dünya çapında barışı tesis edeceğine inandığı evrensel amme hukuku hakkındaki konferansını (sonradan kitaplaşacak) bu kurumda verir.

Necip Ali, 25 Mart 1937'de Milli Savunma Bakanlığının siyasî müsteşarı olur. Onun için bakanlık gerçekleşmesi de 25 Ekim 1937'de vuku bulan kabine değişikliği sonrası kurulan I. Celâl Bayar Hükümeti'nde de yine, müsteşarlık görevini sürdürür. Hem İnönü, hem de Bayar Hükümetinde yaklaşık 8 ay süren Necip Ali'nin müsteşarlık görevi, 29 Kasım 1937'de siyasi müsteşarlıkların kaldırılmasıyla ilgili kanunî düzenleme ile sona erer.

Necip Ali'nin hukuktan sonra en çok ilgilendiği meslek dalı basındır. 1936'da CHP Basın Bürosu Şefliğini üstlenir. 1938 Haziran'ında kurulan Türk Basın Birliği'nin ilk üyelerinden olan Necip Ali, ölümünden önce, aynı birliğin yaklaşık bir yıl da Yüksek Haysiyet Divanı Başkanlığını yapar. 1940'da ise "Hakikat" adlı bir gazete çıkardığı bilinir.

Atatürk'ün yakın çevresinde bulunan Necip Ali Bey'in daha çok 1930'lu yıllarda kendini gösteren yazı hayatına, hukuk üzerine yayımlanan üç kitabı da girmiştir. Bir hukukçu olarak kitaplarının adındaki "hukuk" sözcüğünün de gösterdiği gibi salt hukukla ilgilidir. Ancak, kitaplarının ülke siyasetinde yeni ufuklar açtığı belirtilmelidir. Özellikle ilk kitabı olan "Kadın Hukuku"nda, kadının medenî hukukta erkekle eşit olduktan sonra, siyasi hukukta da eşit olması gerektiğini savunmuş ve bir süre sonra kendisinin de etkisiyle Türk kadınlarına seçme ve seçilme hakları veren kanunî düzenlemeler gerçekleşmiştir.

Necip Ali Bey'in "Kadın Hukuku" adlı kitabın daha ilk satırlarında politik amaç göze çarpar; bu da kadınların siyasi haklar elde etmesidir. Bu kitabın yayımlanma tarihinin, 3 Nisan 1930'da kadınlara belediye seçimlerine katılabilme hakkının verilmesinden sonra olması da dönemin tartışma ekseninin kadın olduğunu açıkça ortaya koyar. Nitekim kitabın son sayfasında, kadınlara belediye seçimlerine katılma hakkı tanıyan tasarının TBMM'deki görüşmelerinden, özellikle dönemin İçişleri Bakanı Şükrü Kaya'nın konuşmasından sitayişle söz edilmesi bu durumu daha iyi açıklar. Dolayısıyla, kitabın konusu o zaman için oldukça günceldir.

Bu eser, yazarın uzun yıllardır üzerine eğildiği konuyla ilgili birçok okuma notunu bir araya getirmektedir. Yunan ve Roma hukukunu maddeler halinde karşılaştırması gibi kitabın konusuyla doğrudan ilgili görülmeyebilecek yanları olan bu eserde izlenen yöntem, karşılaştırmalı ve geniş bilgiler vererek, kadının siyasî bakımdan da erkekle eşit olması gerektiği görüşünü delillendirmektir.

Necip Ali Bey'in diğer kitabı olan "Çocuk Hukuku", çocuğa ait önceki kitaplardan ayrışır. 1930'lu yıllara kadar Türkiye'de çocukla ilgili olarak yayımlanan eserlerin çoğu çocuk psikolojisi, terbiyesi, bakımı ve yetiştirilmesi gibi konuları temel alır. Necip Ali'nin Çocuk Hukuku adlı kitabı yukarıdakilerden farklı bir konuda, yani çocukların hakları konusunda ilk çalışma olarak dikkat çeker. Yayımlanması iki yıldan fazla bir zaman alan kitabın 2 Kasım 1933 tarihinde yazılan önsözünde, yazarın "Şimdiye kadar çocuk haklarına dair hiçbir eser görmedim" notu kitabın bu özgünlüğünü açıklar.

"Çocuk Hukuku" adlı kitap, alanında kamuoyuna ön bilgi vermeye yönelik bir tedvin çalışmasıdır. Necip Ali, çocukların hakları konusunu hukuki bakımdan bütün yönleriyle ele almak işini sonraya bıraktığını ve bu "küçük eserle" gözleri bir

noktaya çektiğini kitabının daha ilk cümlelerinde belirtir. Bu yüzden yazarın amacı, ülkedeki hukukçuları bu konuda yapılacak müzakerelerin içine çekmektir

Kitapta ana düşünce, çocuklar hakkında Türkiye'nin yazılı hukukunun "en ileri fikirlerden" ilham aldığı fakat çocukların "fikir ve beden" yönünden gelişimlerini sağlayacak koruma tedbirlerinin ileri ülkelere göre çok az olduğu merkezindedir. Söz konusu koruma tedbirlerinin de "yurdun maddi kabiliyetinin yükselmesiyle" ve "yurtta acıma ve koruma duygularının daha genişlemesiyle" mümkün olacağı belirtilir.

Necip Ali Bey'in bir başka kitabı olan "Evrensel Âmme Hukuku" ise yayımlanmadan önce, 1935'te kurulmuş ve amacı dünyadaki hukuk hareketlerini bilim çevreleri ile paylaşmak ve millî tecrübelerle yeni hukukî mülâhazalar geliştirmek olan "Hukuk İlmini Yayma Kurumu"nun 10 Nisan 1937 tarihinde düzenlediği Ankara Halkevi'nde bir konferans olarak verilmiştir.

Kitabın son bölümünde Necip Ali "Evrensel Âmme Hukuku Lâyihası" başlığı altında bir tasarı ortaya koyar. Bu tasarının da o zamanki konjonktürde daha fazla tartışılarak içinin doldurulması ve genişletilmesinin mümkün olmadığı düşüncesindedir. Çünkü Avrupalı devletlerin Milletler Cemiyetini tanımamaları kendilerini güçlendirmeye başladıklarını ve böyle bir ortamda Avrupalıların bunu kabul etmeyeceklerini belirtir. Fakat çağdaş hukukta söylenmeye başlanan bu eğilimlerden ve akımlardan söz etmemenin bir eksiklik olacağını ifade eder.

Yoğun çalışmalarına bir süre ara verip, istirahat etmek için gittiği İstanbul Büyükkada'daki dünürü ve Türkiye'nin ilk radyoterapisti Prof.Dr. Tefik Berkman'ın evinde 27 Eylül 1941'de hayatını kaybeder. Cenazesi, 30 Eylül günü Büyükkada'daki evinden alınarak Haydarpaşa'ya törenle nakledilir. Bir polis müfrezesinin selam durduğu törende, İçişleri Bakanı Faik Öztrak, İstanbul Valisi Lütfi Kırdar, Sıkıyönetim Komutanı Ali Rıza Artunkal hazır bulunur. Saat 3 trenine konulan cenaze, Ankara İstasyonuna ertesi gün sabah saat 9 sularında varır. 1 Ekim 1941 tarihinde Hacıbayram Camii'nde öğleyin kılınan cenaze namazından sonra, Necip Ali'nin naaşı oradan belediyenin önüne kadar resmî bir törenle götürülür. TBMM Reisi Abdülhalik Renda, Başbakan Refik Saydam ve Meclis'teki arkadaşları Ankara'daki bu cenaze merasiminde yerini alır. Necip Ali'nin cenazesi Yeni Mezarlık'ta toprağa verilir.

Şaziye Hanım'la 1923'te evlenen Necip Ali'nin, Kemal Necip ve Vural adında iki erkek çocukları olur. Necip Ali, büyük oğluna, Gazi Paşa'nın "olgunluk, eksiksizlik" anlamına gelen Kemal ismini verir. Görenek devam ettirilerek Kemal'e ikinci isim olarak babasının ismi "Necip" de eklenir. Diğer oğlunun isim babası ise bizzat Atatürk'tür.

Süleyman İNAN

KAYNAKÇA

(KÜÇÜKA), Necip Ali, "Fethi Beyin Nutku", **Denizli**, 11 Eylül 1930.

(KÜÇÜKA), Necip Ali, "İsmet Paşa ve Halkevleri", **Ülkü**, C.3, S.18 (Ağustos 1934).

(KÜÇÜKA), Necip Ali, **Kadın Hukuku**, Hâkimiyeti Milliye Matbaası, Ankara 1931.

(KÜÇÜKA), Necip Ali, **Çocuk Hukuku**, İstanbul Ahmet İhsan Matbaası, Ankara 1936.

(KÜÇÜKA), Necip Ali, **Evensel Âme Hukuku**; Hukuk İlmini Yayma Kurumu Yayınları (Hapishane Matbaası), Ankara 1937.

“Değerli Arkadaşımız Necip Ali Küçüka'nın Cenaze Töreni Bugün Şehrimizde Yapılacak”, **Ulus**, 1 I.Teşrin 1941.

“Necip Ali Küçüka Dün Vefat Etti”, **Tan**, 29 Eylül 1941.

ALBAYRAK, Mustafa, **Millî Mücadele Döneminde Batı Anadolu Kongreleri**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 1998.

Ali Küçüka ile yapılan görüşme. (Denizli, 27 Haziran 2003).

ARIBURNU, Kemal, **Sivas Kongresi**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 1997.

ATATÜRK, Mustafa Kemal, **Nutuk**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 1997.

AVCI, Cemal, **III. Dönem TBMM'nin Yapısı ve Faaliyetleri (1927-1931)**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2000.

AYBARS, Ergün, **İstiklal Mahkemeleri**, Zeus Kitabevi, İzmir 2006.

AYDINEL, Sıtkı, **Güneybatı Anadolu'da Kuvâ-yı Milliye Harekâtı**, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2002.

Cumhuriyet, 3 I.Teşrin 1941.

ÇAKAN, Işıl, “TBMM'nin Uluslararası Parlamentolar Birliğine Katılımı ve İstanbul Parlamentolar Konferansı (1934)”, **Türk Kültürü İncelemeleri**, S.10, Kültür Ocağı Vakfı (KOÇAV), İstanbul 2004.

İĞDEMİR, Uluğ, **Sivas Kongresi Tutanakları**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1999.

İNAN, Süleyman, **Necip Ali Küçüka**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2013.

KANSU, Mazhar Müfit, **Erzurum'dan Atatürk'le Beraber**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1997.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, **Millî Mücadele'de Denizli, Isparta ve Burdur Sancakları**. Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 1999.

MÜFTÜLER, Lütfi, **Milli Mücadele'de Denizli**. (Yayınevi belirtilmemiş) 1947.

SOYAK, Hasan Rıza, **Atatürk'ten Hatıralar**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2006.

ŞEMSİOĞLU, Cevdet, **20. Yüzyılın Başlarında Denizli**, Denizli Sanatsevenler Derneği Yayınları, Denizli 2004.

T. Adam. “Necip Ali Küçüka”, **Ulus**, 30 Eylül 1941.

TANSEL, Selahattin, **Mondros'tan Mudanya'ya Kadar**, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1991.

TOKAT, Emin Aslan, **Millî Mücadelede Sarayköy Hatıralarım**, (Yayınevi belirtilmemiş) 1995.

Türk Parlamento Tarihi, TBMM-II. Dönem. (Haz. Kâzım Öztürk), TBMM Vakfı Yayınları, C.III. Ankara 1995.

Türk Parlamento Tarihi, TBMM-IV. Dönem. (Haz. Fahri Çoker), TBMM Vakfı Yayınları, C.II, Ankara 1996.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi, Cumhuriyet Halk Partisi Katalođu CHPK, (Katalog numarası 490..1.0.0, 3.13.62 ve 490..1.0.0, 205.815..1.).

TÜTENK, Ahmet Akif, **Millî Mücadelede Denizli**, Ahenk Matbaası, İzmir 1949.

Ulus, 26 Mart 1937.

Ulus, 29 Eylül 1941.

Ulus,. 29 Eylül 1941.

21/11/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/necip-ali-kucuka-1892-1941/?pdf=6963> adresinden erişilmiştir